

961115-1

Ve špatném Křížově překladu Aristotelovy *Metafyziky* 1028b2-4 čteme: *A již odedávna a také v přítomné době stále opakovaná a nikdy dostatečně nerozřešená otázka, co jest jsoucno, neznamená nic jiného než otázku, co jest podstata.* (174) V Beierwaltesově knize „Platonismus a idealismus“, která teď vyšla česky, je - pochopitelně v počeštěné verzi - tato věta obdařena docela jiným významem: *A skutečně, to, co je odedávna i nyní a vždy předmětem zkoumání a rozpaků, co je to jsoucí, to je jakási bytnost.* (13) V Tredennickově překladu (z Loebovy edice) to zní takto: *Indeed, the question which was raised long ago, is still and always will be, and which always baffles us - „What is Being?“ - is in other words „What is substance?“* (s.313)

Především tu je ta tradiční chyba, že OYSIA se (u Kříže, ale také u Tredennicka) překládá jako podstata resp. substance. Překladatel Beierwaltese znopvu zavádí starý český termín „bytnost“ (Patočka se pokoušel kdysi zavést termín „bytosť“, já z didaktických důvodů navrhuji „bylost“, neboť také německé Wesen poukazuje k tomu, „was gewesen [und immer noch] ist, tedy, čím nějaká věc byla a dosud jest).

Vzniká tedy otázka, jak by měl znít co nejpřesnější překlad řeckého znění onoho místa. Rozhodující je základní čtení: je-li řeč o čemsi, co bylo odedávna a co je také nyní, je míněna *otázka* po něčem - anebo toto *něco*, nač se tážeme? (V českém překladu Beierwaltese je užito slova „předmět“ - což rozhodně nemá oporu s řeckém originálu.)

(Praha, 961115-1.)